

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет міжнародних відносин,

політології та соціології

Кафедра політології

**МЕМОРІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЄС
ТА ДЕРЖАВ ЄВРОПИ**

Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма:	052 «Політологія»
Обсяг	Кількість кредитів: 5 (150 годин)
Мова викладання:	українська
Рік навчання:	2 (другий)
Семестр:	3 (третій)
Дні, час, місце	За розкладом занять: Платформа Zoom, підключитися: https://us04web.zoom.us/j/72119011904?pwd=AdFUmEPkzuevH3WxNgwZlMgmAE1bv6.1 Ідентифікатор конференції: 721 1901 1904 Код доступу: 5E86w2
Викладач	Коч Світлана Вадимівна - д. політ. н., професор кафедри політології
Контактний телефон	067 486 20 96
E-mail	svetlana.v.koch@gmail.com
Кафедра	політології
Консультації	За розкладом консультацій викладачів кафедри; У дні проведення практичних, лекційних занять; Онлайн-консультації. Платформа zoom.
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Місце дисципліни в освітній програмі: Дисципліна включена до переліку вибіркових освітніх компонентів (ВК 5.2.) освітньо-професійної програми (ОПП) для *другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 – «Політологія»*. **Пререквізити:** Політична психологія. Цивілізація як середовище політогенезу; Світ-системні трансформації у ХХІ столітті; Політична глобалістика.

Постреквізити: Політичні та соціальні технології; Технології кольорових революцій; Проблеми інтеграції та дезінтеграції в сучасній Європі; Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра

Предмет вивчення дисципліни: є феномен політики пам'яті та історичної політики як сукупність механізмів, процедур та форм взаємодії суб'єктів політичного процесу, спрямованих на управління колективною поведінкою.

Мета: формування у слухачів уявлення про механізми соціально-політичного конструювання минулого в інтересах сучасного; аналіз меморіальної політики як системи цілеспрямованих дій органів державної влади, партій, громадських організацій, окремих осіб з управління суспільною пам'яттю, свідомістю, поведінкою, створення меморіальної стратегії в інтересах стабілізації політичної системи.

Завдання дисципліни: ознайомлення студентів із політикою пам'яті, як технологією мобілізації політичної підтримки, легітимації політичних рішень, конструювання ідентичностей; показати як відбувається процес політичного використання минулого в інтересах сучасності та в процесах моделювання майбутнього; надати навички порівняльного символічного аналізу меморіальних політик країн ЄС; продемонструвати механізми конструювання та деконструкції національних стратегій та історичних політик; ознайомити студентів із технологіями комеморації; вивчення соціальної ролі колективної пам'яті; знайомство із практиками комеморації, як засобу інтерпретації минулого та технології закріплення національного нарративу

Очікувані результати: **ПРН 01.** Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту; **ПРН 02.** Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань; **ПРН 06.** Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів; **ПРН 07.** Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності; **ПРН 08.** Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:** поняття «соціальна пам'ять», «історична пам'ять» «колективна пам'ять» «комеморація» «національна історія», «локальна історія», «державна історія»; концептуально-теоретичні підходи до аналізу історичної політики, національної історії, меморіальних стратегій національних гравців; ключові концепції й підходи до вивчення історичної пам'яті та історичної політики; процес та причини політизації історії; зв'язок між ідеологією, політичними традиціями і культурною пам'яттю, їх формування і розвиток; причини політизації історії в сучасному суспільстві; класичну та новітню літературу по проблемам меморіальної культури в політиці; технологічні можливості конструювання групових

спогадів та методи їх деконструкції групової пам'яті; наслідки за завдання процесу інструменталізації історії в політичному процесі. Слухачі курсу мають **вміти**: аналізувати процеси конструювання минулого у сучасних суспільствах; виявляти причини політизації історії; аналізувати прояви соціального конструювання минулого на макро-, мезо- та мікрорівні; аналізувати, пояснювати та інтерпретувати варіативність форм політичної культури; аналізувати технології комеморативного впливу на історичні події минулого та сучасного; використовувати аналіз соціального (ре)конструювання минулого з метою виявлення вихідних значень явищ та подій; вміти використовувати критичний аналіз в процесах аналізу політичних міфів; здійснювати експертну оцінку текстів, оприлюднених проєктів, політичних та соціальних програм; розуміти закономірності функціонування соціальної пам'яті;

ОПИС КУРСУ

Форми навчання	1) лекційні заняття (26 год.); 2) практичні заняття (24 год.); 3) організована самостійна робота студентів (80 годин). Самостійна робота включає: [1] – підготовку до практичних занять; [2] – опрацювання лекційного матеріалу; складання тематичного тезаурусу; [3] – самостійне опрацювання літератури та джерел; підготовка конспекту за питаннями самостійної роботи; [4] – виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (підготовка доповіді; реферату; презентації). 4) індивідуальні консультації.
Методи навчання	словесний та наочний (публічні доповіді та демонстрація презентацій); практичний (виконання практичних завдань; робота із веб-сайтами організацій; підготовка і здійснення доповідей перед аудиторією; опрацювання матеріалу шляхом підготовки презентації; тестові вправи); 3) інтерактивний (колективне та індивідуальне опрацювання завдань під час лекційних, практичних занять з використанням дискурсивних практик, виконання ІНДЗ, презентація ІНДЗ та інших результатів сам. роботи).

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Концептуальні основи політики пам'яті.

ТЕМА 1. Історія наукового аналізу соціально-політичних функцій колективної пам'яті

Пам'ять як об'єкт аналізу. Міждисциплінарний підхід. Зародження аналізу про роль пам'яті в процесі розвитку людини та суспільства. Пам'ять та пригадування у античних філософів (Аристотель, Платон). Феномен групової пам'яті (Августин Блажений). пам'ять в процесі формування свідомості (Дж. Локк), соціальна пам'ять (Е. Дюркгейм) та соціальні межі пам'яті (М. Хальбвакс), місця пам'яті (П. Нора), культурна пам'ять (Я. Ассман), семіотичний аналіз пам'яті, або пам'ять як знак (Ю. Лотман) Феноменологічний підхід до соціальної пам'яті (Е. Гуссерль, П. Рікер). Поняття «меморіального повороту» у зарубіжній історіографії 1980-х років: причини поширення досліджень пам'яті (П. Бурдье Д. Лоуэнталь). Етапи розвитку досліджень пам'яті за кордоном. Етапи вивчення історичної пам'яті у Україні від 1991 року до теперішнього часу.

ТЕМА 2. Колективна пам'ять та ідентичність.

Соціальна пам'ять. Функції пам'яті в культурі. Три категорії пам'яті (П. Нора) Процес запам'ятовування та процес забування. пам'ять-звичай (П. Коннеротон). Феномен історичної амнезії. Просторово-часові межі пам'яті. Поняття «соціальна інформація», «традиція», «колективна свідомість». Пам'ять як інформація. Соціологічна концепція минулого (Дж. Міда). Відтворюючий характер соціальної пам'яті: пам'ять як інструмент соціальної адаптації. Актуальний «образ минулого». Структури колективної пам'яті.

«Гаряча та холодна» пам'ять (К. Леві Строс). Феномен «дрейф пам'яті» (Ж. Дерріда); Канонізація та типологізація меморіальних об'єктів. Принципи дослідження соціальної пам'яті: монізм, історизм, реалізм. Соціальне реконструювання минулого.

ТЕМА 3. Історична та культурна пам'ять: формування та функції. Історична свідомість. Пам'ять поколінь. Пам'ять в писемних та безписемних культурах. Етнічна версія історії. Культурна та комунікативна пам'ять. Поняття «меморіальна культура». Історія і пам'ять: проблема взаємозв'язків. Проблеми співвідношення пам'яті та історії як двох способів фіксації минулого. Причини конфліктності історії та пам'яті. Структура історичної пам'яті. Культурно семіотичний підхід до аналізу культурної пам'яті. Феномени історичної амнезії та витіснення. Вивчення пам'яті (П. Рікерт, А. Мегілл). Процес політизації історії

ТЕМА 4. Локальна історія: варіативність меморіальних культур. Пам'ять свідків. Літописи. Мемуари. Усна історія. Пол Томпсон «Усна історія. Голос минулого». Методики досліджень, основні сюжети. Методологічні та психологічні пастки усної історії. «Синдром фальшивої пам'яті»: причини появи і зразки. Вплив травми на спогади. Регіональні версії історії. Етнічна історія. Місця пам'яті. Локальна пам'ять та локальна ідентичності. Корпоративна ідентичність. Релігійна ідентичність в традиційних та сучасних суспільствах. Корпоративні релігії

ТЕМА 5. Знаково-символічна репрезентація меморіальної культури. Місця пам'яті. Міфологізація минулого. Роль звичаю та обряду в процесі відтворення культури. Традиція та ритуал. Семантична функція комунікації. Меморіальна функція культури. Традиція, як форма руху соціальної інформації. Феномен політичних традицій. Символізація соціального простору та відносин. Семіотичний аналіз етикетних форм публічної поведінки. Ритуал в соціальних процесах. Іконографічні образи регіонів та країн. Семіотичний аналіз повсякденних практик в форматі культурних стереотипів. Символічне освоєння місцевого простору

Змістовний модуль 2:

Політична інструменталізація пам'яті

ТЕМА 6. Історична політика та національна історія: конструювання змісту. Поняття «публічної історії», «політичної історії», «історичної політики», «національної історії». Ідеологічна та політична інструменталізація історії. Поняття «негативного минулого». Проблема «долання минулого» Маргіналізація пам'яті. Концепт національної культури (І.Г. Гердер, Е. Ренан). Створення семіотичної матриці нації. Рівні політизації історії: індивідуальний та груповий. Вторинний код культурних символів. Природа політичної символіки. Створення офіційного історичного дискурсу. Критерії селективного процесу: домінуюча система цінностей і норм, соціальне, політичне та економічне становище спільноти. Роль історичного знання у розвитку національних ідеологій та становленні національних держав. Е. Хобсбаум «Винайдення традиції». Критична геополітика та основа для конструювання змістовних концептів простору. Механізми формування різних версій минулого в багатоскладовому суспільстві (А. Лейпхарт)

ТЕМА 7. Методи історичної політики та політики пам'яті. Конструювання історичної ідентичності як селективна діяльність. Обґрунтування «ефекту реальності минулого» – за способом вираження та міфологічністю (Р. Барт). Стандартизація історичної хронології. Створення стандартів історичного наративу. Система шкільної освіти: дискурсивні практики створення легітимного образу держави, суспільства, нації. Меморіалізація. Пам'ятники та меморіали: конструювання минулого на національному та регіональних рівнях. Музеезація. Музей як публічний простір репрезентації минулого та конструювання ідентичності. Регулювання доступу до інформації. Контроль за інформаційним простором. Вплив на символічну сферу. Символічна політика.

ТЕМА 8. Практика комеморації та формування меморіальної політичної культури. Війни пам'яті. Феномен комеморації. Поняття «територія пам'яті» та «комеморація» в працях П. Нора. Наслідки політичного маніпулювання минулим Н. Луман. Соціальна

драматургія за ідеями І. Гофмана. Проблема реконструкції взаємодії минулого з сьогоденням. Пам'ять та контр-пам'ять. Символічні репресії. Латентна пам'ять. Технології забування – «витіснення пам'яті». Конструювання минулого. Практики «нагадування». Календар пам'ятних дат. Національні свята. Конфлікт історичних образів та історичних версій пам'яті. Особиста пам'ять проти публічної пам'яті. Топонімічна комеморація. Реконструктивна комеморація. Церемоніальні комеморативні заходи. «Війни пам'яті» та «конфлікти пам'яті» – аналіз зразків зі світової та української історії. Прецеденти примирення меморіальних конфліктів.

ТЕМА 9. Політика пам'яті: національний досвід концептуального закріплення.

Політичне використання історичного знання від давнини до сьогодення. Виникнення поняття «історична політика» (Г. Коль). Оправдане забуття в роботах М.Бланшо. Історія понять «політика пам'яті» та «історична політика» (на прикладі Німеччини, Польщі та Росії другої половини ХХ –ХХІ ст.). Історія як інструмент політичного менеджменту. Національні стратегії розвитку на прикладі США, Туреччини, Німеччини, Польщі, Угорщини. Варіативність «подолання минулого» «пропрацювання минулого», «Політика покаяння». «Пакти про забуття»: приклади Німеччини та Іспанії. «Пропрацювання минулого»: етапи роботи із пам'яттю про нацизм у Німеччині. Розвиток меморіальної культури Холокосту у Німеччині та світі. Пам'ять про війну в Алжирі у Франції: еволюція. «Криве горе» (О. Еткінд): пам'ять про ГУЛАГ в радянській і російській культурі.

ТЕМА 10. Інституціалізація меморіальної політики. Меморіальне законодавство.

Створення «офіційної версії пам'яті». Державні органи та структури діяльності яких спрямована на дослідження національної пам'яті та формування стратегій меморіальних політик (компаративний аналіз в країнах Європи). Поняття меморіальних законів. Символічні репресії. Історія створення меморіального законодавства. Декларативні меморіальні закони. Криміналізація меморіального законодавства. Практика країн Європи.

ТЕМА 11. Історична пам'ять та історична політика в сучасній Україні. Основні етапи розвитку історичної політики. Роль державних інституцій. Створення і діяльність Українського інституту національної пам'яті. Ревізія історії. Комеморативні практики: меморіальні закони, державні свята, меморіальні комплекси, музеї. Історична пам'ять і медіа. Конфлікт суспільних меморіальних стратегій.

ТЕМА 12. Меморіальна політика в умовах формування постнаціональних просторів та ідентичностей.

Національні та постнаціональні ідентичності: напрямки трансформації. Поняття «ефективного громадянства». Концепт нового соціального класу – прекаріату (Г.Стендінг). Проблема постнаціональної ідентичності (Б. Андерсон, Ю. Хабермас). Текуча сучасність (З.Бауман). Меморіальні стратегії в межах сучасних інтеграційних світів.

ТЕМА 13 Меморіальна політика ЄС.

Спільна історія як умова спільного майбутнього. Від національної ідентичності до постнаціональної ідентичності. Створення образу єдиної Європи. Образ єдиної Європи (християнської, ліберальної, полікультурної та інші). ЄС як «community of memory» (А. Ассман). Концепція єдиної нерозривної Європейської історії. Проекти музеїв загальноєвропейської історії – «House of European History» (Х. Петтерінг, Н. Девіс). Європейська домінуюча культура та ассамбляж (Б. Тібі). Питання долання націоналізмів та рамок національної пам'яті. Сім концентричних кіл політики пам'яті ЄС (К. Леггеві). Формування загальної пам'яті Європи як політична стратегія (А. Ассанн)

ПЕРЕЛІК ОСНОВНОЇ РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Арон Р. Мир і війна між націями: Пер. з фр. К.: МП «Юніверс», 2000. 685 с.
- Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть. Л., 2004. С. 42–76.
- Брукбейкер Р. Громадянська та етнічна нації у Франції та Німеччині. URL: <http://www.smoloskyp.kiev.ua/docs/v0000073.htm>
- Винайдення традиції / [Е. Гобсбаум, Г. Тревор-Роупер, П. Морган та ін.]; за ред. Е. Хобсбаума, Т. Рейнджера; Пер. з англ. К.: НікаЦентр, 2005. 448 с.
- Дюркгейм Е. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії. К.: Юніверс, 2002. 424 с.
- Касьянов Г. Past continuous: історична політика 1980 – 2000-х. Україна та сусіди. К.: Laugus, Антропос-Логос-Фільм, 2018. 420 с.
- Кемпбел Дж. Герой із тисячею облич. К.: Альтернативи, 1999. 392 с
- Коннертон П. Як суспільства пам'ятають. Пер. з англ. С. Шліпченко. К.: Ніка-Центр, 2004. 184 с.
- Леві-Строс К. Структурна антропологія. К.: Основи, 1997. 387 с.
- Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять / пер. з франц. К.: Кліо, 2014.
- Мінк Ж., Неймайер Л. Європа та її болісні минувшини; пер. з фр. Є. Марічева. К.: Ніка-Центр, 2010. 272 с.
- Assmann A. Erinnerungsräume: Formen und Wandlungen des kulturellen Gedächtnisses. Munich: Beck, 1999. 424 p.
- Atkinson, R. C., Shiffrin R. M. Human Memory: A Proposed System and Its Control Processes. The Psychology of Learning and Motivation: Advances in Research and Theory. Eds. K.W. Spence and J. T. Spence. New York: Academic, 1968. P. 189-195.
- Barthes R. Mythologies. Paris : Éditions du Seuil, 1970. 247 p.
- Bauman Z. Liquid Modernity. Polity Press, 2000. 232 p.
- Carrier P. Historical Traces of the Present: The Uses of Commemoration. *Historical Reflections Réflexions Historiques*. Spring 1996. Vol. 22, No. P. 431-445.
- Fuller S. Post-Truth: Knowledge As A Power Game. London-NY: Anthem Press, 2018. 218 p.
- Goffman E. The presentation of self in everyday life. Edinburgh : University of Edinburgh, 1956. 163 p.
- Halbwachs M. On collective memory; Transl. by L. A. Coser. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1992. 235 p.
- Jung C. G. Man and his symbols. New York : Doubleday, 1964. 320 p.
- Kilias J. Is there any Sociological Tradition of Social Memory Research? The Polish and the Czech Case. *Polish Sociological Review*. 2013. Vol.183 (3). P. 297–316.
- Nora P. Between Memory and history: Les lieux de mémoire. *Representations published by University of California Press. Special Issue: Memory and Counter-Memory*. Spring, 1989. № 26. p. 7–24.
- Paabo H. Potential of collective memory based international identity conflicts in post-imperial space. Tartu : Tartu University Press, 2011. 336 p.
- Richards J. Political Myth and Discourse Analysis in Security. *Extremism, Radicalization and Security: An Identity Theory Approach*. London: Palgrave Macmillan, 2017. P. 115–139.
- Schudson M. Dynamics of Distortion in Collective Memory. *Memory Distortion: How Minds, Brains and Societies Reconstruct the Past*. Ed. Daniel Schacter. Cambridge: Harvard UP, 1995. P. 346-64.
- Schwartz, B. The Social Context of Commemoration: A Study in Collective Memory. *Social Forces*. 1982. Vol. 61 (2). P. 374-402.
- Tudor H. Political Myth. London: Pall Mall, 1972. 155 p.

Оцінювання

Навчальна дисципліна вивчається протягом одного семестру та складається з двох змістових модулів (ЗМ). По завершенню курсу здобувачі вищої освіти складають залік.

На залік виносяться вузлові питання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання. Результати навчання оцінюються за 100-бальною системою. За результатами оцінювання змістового модуля здобувачам виставляються бали. Під час викладання лекційного матеріалу лектор може здійснювати контрольні опитування здобувачів. Так, засоби діагностики якості вищої освіти *включають в себе*:

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
- письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами;

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (тестування).

Підсумковий контроль: ЗАЛК.

Критерії оцінювання

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів вищої освіти в обговоренні проблемних питань	від 0 до 5
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем, доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 5
Періодичний контроль:	
Контрольна робота за змістовими модулями у формі тестування	від 0 до 5

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є спостерігачем; не виступає, не задає питання; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання апарату і джерел.
	2-3 бали	Здобувач іноді бере участь у занятті; ситуативно надає відповіді на прямі запитання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на заняттях; фрагментарні знання апарату і джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	4-5 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1-2 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте матеріал представлений описово, висновки формальні, тема не розкрита.
	3 бали	Доповіді та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача

		виправляється, змістовний матеріал представлений добре, висновки відповідають на завдання, тема загалом розкрита із незначними прогалинами.
	4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз достатній, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані висновки, тема розкрита, презентація містить посилання на джерела.
	5 балів	Доповіді та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми розкрита, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза, метод відповідає тематиці та задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні судження, підкріплені доказами, презентація містить посилання на джерела.
Контрольна робота за зміст. модулями	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	10 балів	В контрольній роботі кожного з модулів по 10 запитань: 1 бал за кожен правильну відповідь.

Шкала оцінювання: національна та ects

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	Зараховано
85 – 89	B	
75 – 84	C	
70 – 74	D	
60 – 69	E	
35 – 59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів

Поточний та періодичний контроль												Сума балів загал	Підсу мк	Сума балів
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2							100	Залік	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12-13			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Контрольна робота №1 (15 балів)					Контрольна робота №2 (15 балів)									
(2 ІНДЗ *5) = 10					(3 ІНДЗ *5) = 15 ; (1 ІНДЗ*9) = 9								10	100

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ.

форми	методи контролю	строки виконання завдань
Підготовка доповіді	Публічна доповідь	Студент виконує передбачену самостійну роботу за кожною темою практичного заняття, формує конспект виконання самостійної роботи,
Підготовка	Аудиторна	

мультимедійної презентації	демонстрація презентації	демонструє наявність конспекту з виконаними завданнями на практичних заняттях (поточний контроль).
Складання реферату	реферат	
Аналіз рекомендованої літератури, формування конспекту виконання самостійної роботи	конспект	

Студент обирає тему ІНДЗ (індивідуального науково-дослідного завдання), актуального для конкретного практичного заняття та готує доповідь та мультимедійну презентацію за цією темою на конкретну дату практичного аудиторного заняття. Студент отримує консультацію викладача.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана.
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізень:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (воєнний стан, епідемії, хвороба здобувача, стажування за академічною мобільністю та ін.) навчання може відбуватись дистанційно в онлайн формі за графіком, погодженим із викладачем. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичному занятті, він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати це заняття шляхом написання реферату на тему, погоджену з викладачем. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах.
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка в аудиторії:	Здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.